

Gas za veznikov

Leto I - Št. 97

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 2 liri

TRST, četrtek 11. oktobra 1945

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 8 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtne L. 36), objave L. 9, finančni in pravni L. 12. V vsebini lista (tekstni oglaš): L. 12. Dveki bi vstet. Plačljivo vnaprej. Oglaš sprejema izključno: S. P. I. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

GENERAL GEORGE C. MARSHALL

Združene države morajo stati na straži

Izčrpan poročilo načelnika ameriškega glavnega stana o preteklih in bodočih naporih za ohranjanje varnosti in miru

Washington, 11. oktobra. General George C. Marshall, načelnik glavnega stana Združenih držav, je v svojem poročilu združenim državam izjavil, da imajo združene države moralno in politično dolžnost, da se postavijo na stražo svetovnega mira. Poročilo je bilo objavljeno v tiskovni konferenci, na kateri je Marshall izjavil, da združene države ne bodo dovolile, da se svetovni mir razpadne. Poročilo je bilo objavljeno v tiskovni konferenci, na kateri je Marshall izjavil, da združene države ne bodo dovolile, da se svetovni mir razpadne.

Nujnost obrambe

Ameriška vojska mora biti pripravljena na vsa možna tveganja. Marshall je izjavil, da združene države ne bodo dovolile, da se svetovni mir razpadne.

Pesimisti niso imeli prav!

Burke leta 1790: "Francija je izrinjena iz evropskega ustroja." Napoleon: "Evropa bo kmalu republikanska ali komunistična." Sir Humphry Davy: "Osvetili Londona s plinsko razsvetljavo bo tako težko, kakor zbiti kos mesa s nožem."

Svarilo kalilec miru

"Svet noče dovoliti resno upoštevanje želja slabih. Slabost je velika skušnjava za močnega, zlasti za nasilneže, ki si hočejo zavzeti bogastvo in moč."

Ce hočemo uresničiti naše upoštevanje, moramo s silo doseči mir. Morebitnih gantgerov tega sveta moramo dati jasno razumeti, da bodo prevzeli naše velike tveganje, če se bo kdo izmed njih drljal kaliti naš mir."

Marshall govori nato o podrobnih načrtih za zapad na Japonsko in zaključuje: "To so bili naši načrti za končno zmago v drugi svetovni vojni. Če bi se bila Japonska odločila za borbo do zadnjega, to je za narodni samonar, imeli pa smo tudi druge načrte, ki bi po našem mnenju povzročili mnogo hitrejši konec vojne." Tukaj se general Marshall sklicuje na razvoj atomske bombe, na njen napad na Hirošimo in Nagasaki ter na ofenzive v Aziji, ki jih je povzročila sovjetska vojna napoved.

V svojem poročilu, ki se razteza na zadnji dve leti vojne, piše general Marshall:

"Ameriška vojska je bila dobro oborožena in dobro opremljena. Dejstvo je, da smo upali nastopiti v vsakem delu sveta navzven in izločiti inferiornost naših čet."

PALESTINSKO VPRAŠANJE

Velika protestna zborovanja

Zahteve po neomejenem priseljevanju Muslimani nasprotujejo

London, 11. oktobra. Na zasedanju britanskega parlamenta je predsednik vlade Attlee odgovoril na vprašanje, da bo britanska vlada kmalu podala izjavo o palestinskem vprašanju. Konservativni baron Winterton je vprašal, če bo v primeru, da se bo politika odločila od "Bele knjige", predložena nova politika v obeh zbornicah Attlee je odgovoril, da bo izjavo podala zbornica in to brez kakršne koli pobude.

Poziv rabinov

Tisoč osem in štirideset rabinov je pozvalo Veliko Britanijo in voditelje Združenih narodov, da takoj odprejo Palestino za emigracijo židovskih beguncev iz Evrope.

Poziv so poslali angleški vladi in vsem članom zbornice. Židovski ljudstvo je ponedeljek organiziralo velike protestne manifestacije proti razvoju židovskih v Palestini. V vseh židovskih mestnih središčih so bili shodi.

"Reuters" poroča, da so sklenili udeleženci pri velikih zborovanjih židov v Palestini, da vsako ceno branijo žide, ki prihajajo iz Evrope v Palestino ter jim pomagajo, da se priključijo židovski skupnosti.

Poročilo dodaja, da so na vseh zborovanjih sprejeli isto resolucijo in pravi, da se bodo žide v Palestini odločno uprli vsakemu poskusu zmanjšati pravice izraelcev in njihovih domovini ter ne bodo nikdar priznali omejitve priseljevanja.

Istočasno so proglasili Arabci v Acri v torko splošno stavko in znak protesta proti židovskemu priseljevanju v Palestino. Vsa policija v Palestini je v strogi pripravljenosti.

Zavarovanje meje

Iz Damaska poročajo, da je sirski notranji minister odredil, da pošljejo na sirjako-palestinske meje motorizirane oddelke, ki naj bi preprečili vstop židovskim emigrantom.

Razoroževanje japonske vojske

Po določitih dogovorih o predaji Japonske vsak dan razorožujejo na tisoče vojakov in jih pošiljajo na njihove domove. Slika kaže skupino japonskih vojakov, ki na pločniku tokijske ulice čakajo na odhod v svoje kraje.

ZASEDANJE ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

Stališče britanske vlade o začasni nemško-poljski meji

ČASOPISI KOMENTIRAJO BEVINOV GOVOR

London, 11. oktobra. Ves britanski tisk poudarja vodjo del svojega omejenega prostora torkovemu govoru zunanjega ministra Bevinja in komentarjem političnih in diplomatskih poročevalcev. "Daily Mail" je razočaran, ker Bevin ni naznačil nobenih konstruktivnih načrtov za bodočnost. Dasi je bil ves razvoj konference zunanjih ministrov več ali manj znan, je Bevin vendar dodal nekateri dodatni doplnitvi podčrtava dve točki: Bevinov predlog o preučitvi političnega položaja v Romuniji in Bolgariji ter izjavo zunanjega ministra, da mu je britanska vlada dala navodila, da podpre ameriški predlog v korist skupne odločitve v pogledu Tripolitanijske in nekaterih drugih italijanskih kolonij. Do pisnik pravi, da je Molotov izrekel željo sovjetske zveze, da bi ona delila obdruženo nadzorstvo nad Tripolitanijsko. V tem pogledu so velike razlike med Sovjetsko zvezo in zahodnimi velelilama.

Politični dopisnik "Daily Herald" pravi, da je bila Bevinova izjava pomembna zaradi njegovega prepričanja, da se mora dojeti ustvarjanje miru nadaljevati v najbližji bodočnosti. List dodaja, da je vzbudila zelo veliko presenečenje izjava, da je Molotov po navodilih svoje vlade spremenil stališče.

Bevin o Poljski

Zunanji minister Bevin je včeraj izjavil v parlamentu, da Velika Britanija ni obvezana, da bi potrdila na mirovni konferenci sedanjo začasno mejo med Poljsko in Nemčijo. V nekem pismu je v odgovor nekemu poslanecu Bevin dejal, da bo politika poljskih oblasti v omejitvi, ki so po njihovo začasno upravo, vplivala na zadržanje, ki ga bo zavzela britanska vlada na razgovorih, ki bodo najbrže glede končne ureditve mejnega vprašanja v teh pokrajinah. Dodal je, da bo pazljivo sledil volitvam in priporočil, da se je poljska vlada zavezala, da bo čimprej izvedla avobodo in redne volitve s splošno volilno pravico in tajnim glasovanjem. Bevin je dodal, da po poročilih še ni pojasnjeno, če uživajo vse stranke v enakih meri potrebne

Podržavljenje Angleške banke

Po načrtu o podržavljenju bo britanska vlada odkupila kapital "Angleške banke".

Dekret za nadzorstvo banke s strani vlade, ki je bil objavljen v sredo določa, da bodo obstoječe vrednosti prenesli na državni sklad in da bo kralj imenoval upravnika, namestnika upravnika in ravnatelja.

Trenotne lastnike "Angleške banke" bodo izplačali s državnimi vrednostnimi papirji, ki zapadejo po daljšem času in dajejo 3% obresti, država pa bo izplačala tudi (z vrednostnimi papirji z nominalno vrednostjo 400 sterlingov) vsako delnico angleške banke v vrednosti 100 sterlingov in bo dajala sedanjim imetnikom isto rento, kot so jo dobivali doslej, to je 12%.

Akcijski kapital "Angleške banke" znaša trenutno 14.853.000 sterlingov. Z vrednostnimi papirji, ki jih bo vlada plačala banki, pa bo povisala na 58.212.000 sterlingov.

ODSTOP PERONA

Sprememba položaja v Argentini

Združene države še niso zavzele dokončnega stališča

Buenos Ayres, 11. oktobra. Na tisoč in tisoč oseb je v torko z nepopolnim navdušenjem prisostvovalo manifestacijam, ki so pozdravile uradno sporočilo, da je polkovnik José Peron, argentinski podpredsednik ter minister vojne in dela, odstopil od vseh svojih mest v vladi. Po enem tednu politične napetosti je polkovnik Peron prejel poročilo, da ima vojna za potrebno izvršiti pohod na prestolnico in zrušiti njegovo in Peronovo oblast.

Poročajo, da je v torko ob zori general Avalos poslal Perona ultimatum ter mu dal časa do 6. ure popoldne, da odstopi. V prvih poljskih urah so čete začele pohod proti Buenos Ayresu. Oddelek vojske generala Avalosa je zasedel vojno ministrstvo. Peron je predložil ostavko, čeprav mu je preostala podpora letalstva in policije. V Buenos Ayresu so izvedeli, da mornarški častniki niso zadovoljni s samim odstopom Perona in zahtevajo odstop vse vlade ter predajo oblasti vrhovnemu sodišču.

Perona so aretirali. Zdi se, da so aretirali tudi Farrella. Ameriško zvezno ministrstvo je zavzelo rezervirano stališče pripravljenosti. Zunanji minister James Byrnes je v sredo izjavil na tiskovni konferenci, da se zaradi prijateljstva s potovanjima, ki ga goje Američani do Argentine, Združene države zelo zanimajo za odstop podpredsednika polkovnika Juana D. Perona, ki je najvažnejša osebnost v argentinski vladi.

Byrnes je dodal: "Američani upajo, da bo razvoj položaja v Argentini dovolil temu narodu - našemu prijatelju - da bo nastopil srečno dobo."

Ko je prikazal razvoj položaja v Argentini kot zelo pomemben in važen, je rekel, da ne more dati dokončne sodbe glede tega, dokler mu ne bodo znane vse okoliščine sprememb v vladi.

Notranje ministrstvo je včeraj objavilo odlok, s katerim pravno veljavno priznava jugoslovansko radikalno stranko. Predsednik stranke je Aca Stanojevič.

Priznanje jugoslovanske radikalne stranke

Beograd, 11. oktobra

Notranje ministrstvo je včeraj objavilo odlok, s katerim pravno veljavno priznava jugoslovansko radikalno stranko. Predsednik stranke je Aca Stanojevič.

PO ODPSTU VULGARISA

Vladna kriza v Grčiji

Regent Damaskinos poveril sestavo nove vlade liberalcu Temistokleju Sofoulisu

Atene, 11. oktobra. Poročila iz Aten pravijo, da je admiral Petros Vulgaris podal ostavko, ker je večina Grkov nasprotna dolgotrajni dnevi volitve, ki naj bi bile 25. januarja. Ourednje in levicarske stranke so v ponedeljek objavile, da se ne bodo udeležile januarskih volitev. V Atenah mislijo, da bodo volitve prelojene na prihodnji marec. Veerti iz Aten pravijo, da je EAM zaradi vladne odločitve, da bodo volitve prihodnjega januarja protestiral pri predsedniku Trumanu, pri ministru predsednika Attleeju in generalu De Gaulleu.

Ko je republikanska stranka izjavila, da ne priznava vlado in je ta odstopila, menijo, da je Vulgaris predložil svoj odstop regentu patriarhu Damaskinosu še v ponedeljek popoldne, toda je bil naprošen, da odbrži to vest tajno do polnoči.

V torko jutraj je Vulgaris svoj odstop ponovil ter svojemu regentu, naj povabi k sodelovanju monarhiste in republikance, da bi bila tako zagotovljena stalna vlada.

Damaskinosu je priporočil, naj ne saupa sestavo nove vlade liberalcu Sofoulisu.

Dve najvažnejši grški stranki, in sicer liberalno-republikanska in monarhistična sta odklonili povabilo regenta Damaskinosa, da sestavi novo skupno vlado.

"United Press" javlja, da je grški regent nadškoft Damaskinos poveril vodjo liberalne stranke Temistokleju Sofoulisu, da sestavi novo koalicijsko vlado, v katero bi mogla stopiti tudi ljudska stranka. Dopisnik ljudske stranke je izjavil gori omenjeni agenciji, da takšna rešitev ne bo sprejemljiva.

Britanski poslanik in poljske volitve

London, 11. oktobra. Britanski poslanik na Poljskem V. Cavendish-Bentinck bo v toku tega tedna odstopoval v London, kjer bo poročal o prihodnjih splošnih volitvah na Poljskem. Do zdaj še niso nikdar sklenili o srednarodnem nadzorstvu nad temi volitvami.

Razprava v Lüneburgu

Kramer noče biti kriv

Zaradi obrambnih izjav in zasliševanja razbremenilnih prič se bo proces podaljšal za tri tedne

Lüneburg, 11. oktobra. Na torkovem zasedanju sodišča v Lüneburgu je Josef Kramer nadaljeval svoj govor in je skušal odvrniti od sebe teške obtožbe s izgovorom, da je bil popolnoma navaden izvrševalec odredov, ki so jih izdajali nacistični voditelji.

Po govorjenju belsenake zverine naj bi se vsa grozna dejanja v taborišču vršila po odločitvah Berlin, ki je pošiljal tja tisoče in tisoče ujetnikov - kljub ugovorom poljskega taborišča je potem, ko ga je britanske sile oddaljene še samo 50 km., Kramer je odkril, da je samo od 4. do 31. aprila t. l. prispele v taborišču 28.000 ujetnikov.

Norčevanje iz ujetnikov. Dejal je, da je jetnike zapiral v barake - to so barake, ki jih obtožnica imenuje vilek umazanih je - ker je menil, da je boljše, da imajo jetniki nad glavno streho, kot pa da bi se utabirili v gozdu. Dolgotrajno stanje v dežju in snegu v zboru ni po njegovem mnenju nič drugega, kot sredstvo za odiranje zdravja ujetnikov. Da so morali pri teh slikih sodelovati tudi bolni, je Kramer odredil zaradi tega, ker so bili tako leni, da niso hoteli priti niti za kratke čase.

Kramer je nato izjavil, da ne odgovarja resnici vest, da bi se v belsenem taborišču dogajali neredi po prihodu britanskih čet. Britanski tanki so morali varovati celo skladišča, ki so bila izropana. Poljski taborišča je nepopoln.

Na vprašanje majorja Kranfel, da, ki brani Irno Grese, je Kramer potrdil, da Grese ni videl nikoli s kakim peom, bodisi za časa službe, kakor tudi v prostem času. "Kot njen poveljnik - je dodal Kramer - morem samo potrditi, da je svoje naloge izvrševala natančno in se vseokoli dobro držala."

Polkovnik Backhouse je začel.

Volitve na Norveškem

Oslu, 11. oktobra. Iz neuradnih poročil so izvedeli, da je laburistična stranka pri nedavnih volitvah v norveški parlament zmagala s veliko večino. Po računu na podlagi 70% glasovne bo imela laburistična stranka več kot polovico od 150 sedežev. Komunisti, ki do zdaj niso bili zastopani, bodo dobili verjetno 5 do 7 sedežev.

Stalinove politične

Moskva, 11. oktobra. Radio Moskva poroča, da je generalist Stalin v torko zapustil Moskvo in odšel za nekaj časa na odih.

Lavalov branilec zahteva razveljavitev obsodbe

Pariz, 11. oktobra. V torko zvečer so Lavalu, ki je bil zaradi izjave obsojen na smrt, premetili iz celice sodne palače v kaznilnico v Fresnesu. Čeprav je Laval izjavil, da nebo napraviti priziva, je njegov zagovornik Albert Naud naznanil, da ima namen zahtevati od generala De Gaulle, naj obsojdo razveljavi. Dopisnik "N. B. C." poroča, da ni nobenega izgleda, da bi De Gaulle zahteval sprejel in dovolil novo razpravo.

Zmanjšanje obrokov Britancem v Sredozemlju

Caserta, 11. oktobra. Uradna izjava javlja, da bodo od prvega novembra dalje znižali obroke hrane britanskim četam v srednjem Sredozemlju za namenoma, da zagotovijo potrebne količine hrane civilnemu prebivalstvu Velike Britanije in osvobodjenim državam.

Izjava dodaja, da bodo slične ukrepe izdali tudi na drugih področjih odstranjenih morka teta, da bodo odtegnjeni obroki mobiliziranim četam v tem ali drugem področju koristili četam, ki služijo v domovini.

Ladjejedinec v Splitu, ki so najvažnejše v celji Jugoslaviji, spet obratujejo. V ladjejedinec v Kraljevi so dogradili prvo ladjo, odkar je bila osvobodjena jadranska obala.

Usmrtitev Darnanda. Pariz, 11. oktobra. Darnanda, bivšega voditelja filonacistične milice v Vichyju, ki so ga pretekli teden obsodili na smrt, so včeraj jutraj usmrtili v trdnjavi Chatillon blizu Pariza.

TRŽAŠKA KRONIKA

Vprašanje prehoda preko zahodne meje pojasnjeno

Polkovnik Robertson razlaga omejitve

Polkovnik H. P. Robertson, namestnik višjega častnika za civilne zadeve pri Zvezniški vojaški upravi, je danes pojasnil dopisniku VZN omejitve pri prehodu zahodne meje Julijske krajine. Polkovnik pravi, da so se zaradi goroške cene živila zelo zvišale. Zato želi pojasniti vprašanje prehoda.

Polkovnik je dejal, da rabijo propustnice vsi oni, ki prečkajo zahodno mejo Julijske krajine. Propustnice lahko dobijo od krajevne Zvezniške vojaške uprave, ki je v vseh večjih občinah, kjer je Zvezniška vojaška oblast. V Trstu npr., tako je rekel polkovnik, je treba priložiti vložiti na prefekturo, v Gorici pa na glavni stan Zvezniške policije, ki je nastanjena v poslopju bivše kvesture.

«Ako so pravilni pravilniki podatki in o pravičnem obsegu na merodajno mesto, tako je izjavil polkovnik, potem je mogoče izdati propustnice v zelo kratkem času. Dodal je, da bodo oblasti izdale

Podajanje zakonitih in pogodbenih rokov

Splošni ukaz št. 16

Zvezniške vojaške uprave

Ker se je izkazala potreba ustavititi zakonite in pogodbene roke in podaljšati druge roke v delih Julijske krajine, zasodene po zvezniških silah, je Alfred C. Bowman, polkovnik Jagd, višji častnik za civilne zadeve Zasedenega ozemlja, izdal naslednje odredbe:

Clen 1. Veljavnost predpisanih rokov se s tem ukazom ustavi na zasedenem ozemlju do potoke 6 mesecev po objavi prenehanja obstoja vojnega stanja. Za isto dobo so ustavljeni tudi vsi končni roki (zakoniti in pogodbeni), s katerimi zapadejo vse točke, ugovori in kakršna koli druga pravica, ako ne obstoja možnost izvajanja zaradi obstoja vojnega stanja. Ukinitev je lahko tudi uradna.

Clen 2. Neodvisno od predpisov 1. clena, se lahko ustavi civilni in upravni sodni postopki, ako se izkaže, da se nahaja ena izmed strank izven zasedenega ozemlja zaradi obstoja vojnega stanja. Ustavitev po tem clenu lahko odredi pristojni sodnik, ali upravna oblast s neovrgljivim ukrepom.

Clen 3. Ako ustavitev postopka ni bila izrečena uradno, kot je

predvideno v drugem odstavku tega clena, se mora vložiti prošnja na pristojno sodniško ali upravno oblast, ki bo na robu prošnje vpišala svoj odlog. Prošnja se lahko izreče tudi ustmeno pri razpravi ter se v tem primeru vpiše ukrep v zapisnik. Ta ukrep je neovrgljiv. Enako se postopa s prošnjo za ukinitev rokov, omenjenih v clenu 1. Pristojni uradi bodo morali voditi poseben spisek o ukrepih, ki so jih poduzeli v smislu prejšnjih členov.

Clen 4. Rok 30. junija 1945 in 1. julija 1945, o postopkih, predpisanih v clenu 204 (drugi odstavek), 206, 208 prvi odstavek, 213, 215 (drugi odstavek), 216, 217 (drugi odstavek), 221 in 223 predpisov, za izvajanje italijanskega civilnega zakonika in prehodnih predpisov, odobrenih s Kr. ukazom 20. marca 1942 št. 318, se podaljšajo do 30. junija, odtodno do 1. julija prihodnjega leta po objavi prenehanja obstoja vojnega stanja.

Clen 5. Ta ukaz stopi v veljavo s dnevom, ko ga bom podpisal.

PREHRANA

Sepiral sporoča, da bo do 16. oktobra dalje razdeljevali nakazila za bolniške dodatke po novih dohodkih. Zaradi pomanjkanja proračuna navodil ne moremo objaviti, prizadeva pa naj se obrnejo na pristojni prehranjevalni urad.

Kontrola živinskih nakazil. Sepiral sporoča, da se bo prihodnje dni začelo razdeljevanje živinskih nakazil po stanovanjih. Pri tej priliki bodo izvedli tudi strogo kontrolo upravičencev do nakazil, ki jih bodo izročili samo onim, ki bodo pri razdeljevanju prisotni.

Za neprisotne osebe bodo dostavljali izročili nakazila samo, če bodo domači lahko dokazali, da osebnimi dokumenti s sliko, njih upravičenost. V občini Trst, za potrebne pripadajoče pod urad na Obelahn, vstevsi Bane, Trebe, Gropado, Bazovico, se bo delitev izvajala v omenjenih uradih, na podlagi navodil, ki bodo se objavljala.

Dodatki testenim za delavce. Delavci zaposleni pri težkih in najtežjih delih, ki imajo pravico do 600 gr dodatka, lahko dvignejo obrok za mesec oktober, in sicer 600 gr testenim. Cena testeninam je 2150 lir za kg.

Boni za obroke. Ker so končali delo za ugotovitev zaloga oblačilne stroke, sporoča oddelek za oblačilne predmete, da se spet izdajajo nakazila za obroke za osebe, ki so se predložile prošnje. Prizadeva to dobiti nakazila dostavljena na dom. Trgovci bodo lahko prodali poleg ženskih oblačil odsej tudi moška oblačila na nakazila, ki nosijo datum po 6. oktobra 1945.

ZANIMIVOSTI

«Consolidated Vultee Aircraft Corporation» v San Diegu poroča, da gradijo njene delavnice največje potniško letalo na svetu. Letalo bo imelo šest motorjev po 5.000 K.S., razpina kril bo značala 70 metrov, dolžina 56 metrov. Nosilo bo 204 potnike ali 400 vojakov. Tovor, ki bo lahko neslo, bo 119.000 kg. Letalo bo s hitrostjo 544 km na uro brez pristanke na 6.700 km dolgi progi.

Ameriško vojno sodišče v Furthu je obsojilo na pet let ječe in 25.000 RM globo številna mesta svetovnega Conradia fresa in Heinza Schmelsnerja, ker sta skušala skriti drogoecne dragulje kronskega zaklada Svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti. Preden so Američani zasedli Nürnberg, sta jih zadržala, nato pa trdila, da so jih zveli drugi oddelki. Toda preiskava je dosegla resnico, naka sta tudi oba svetovalca priznala svoje dejanje.

Raztrili bodo saturnice na pamenskem prekopu, tako da bodo skozi njega lahko plule tudi 54.000 tonske ameriške letalonosilke. Dela so sicer začeli še pred vojno, vendar so jih zaradi vojne prekinili.

Seja občinskega sveta

Včeraj je bila v palači šupanstva druga seja občinskega sveta, ki jo je vodil predsednik sveta odvetnik Forti.

Po pozdravnih besedah podpolkovniku Cuceri, ki odhaja iz Trsta je opisal njegovo delo za dobrobit mesta. Podpolkovnik Cucera se je za pozdravne besede g. predsednika tople zahvalil. Nato je Svet prešel na razpravljanje o raznih vprašanjih o delu, solah in drugih problemih.

Obvestilo

Navedeni osebni Politi Nicolò, uaužen pri A.C.E.G.A.T. v Crudei Ermanno, uaužen pri Istituto Naz. Traasporti, sta vidi pri Komisiji za čiščenje prošnje za zopetni sprejem v službo.

Kdor koli bi imel zoper navedene osebe kakšen ugovor, mora vložiti svoje pripombe v sedmih dneh po objavi tega besedila na Urad komisije za čiščenje, Trst, ulica Niz za 16.

Proslava Kristofa Kolumba

Jutri, ob 11. uri dopoldne bo v gledališču Nazionale imel prof. Pierpaolo Luzzato Fegita predavanje z naslovom: «Odkritje Amerike». Predavanje je pod pokroviteljstvom A. I. S.-a.

Gledališče Verdi. Jutri se začne prodaja razpoložljivih vstopnic za prvo predstavo «Turandot», ki bo v nedeljo ob 20. uri. Izkaznice reda B in C bodo razdeljevali v petek med 19. uro.

Obsodbi zaradi poizkusa podkupitve

Z VOJAŠKIMI AVTOMOBILI SO HOTELI PREPELJATI VINO V TRST

Včeraj je bila razprava proti dvema osebama, obtoženima, da sta akusali podkupiti dva britanska častnika. Skušali sta dobiti od častnikov na posodo dva prevozna avtomobila za prevoz vina iz južne Italije. Obtoženca sta Antichi Enrico, ki ga brani odvetnik Morgera in Gerold Emilio, ki ga brani odvetnik Tiberini.

Prva priča, ki so jo zaslišali, je bil Polacco Silvio, kateri je izjavil, da je uslužen kot tolnač pri policijskem uradu. V svoji izjavi je povedal, da je Antichi prišel v omejeni urad, da dobi na posodo dva prevozna avtomobila za prevoz vina iz San Severa (Foggia) v Trst. Peljal je Antichia k službenemu častniku, poročniku Brandu, kateremu je Antichi ponudil vino in vermoutha v vrednosti 124.000 lir, ako ugotovi prošnji. Polacco, ki je prisostvoval vsem omejenim razgovorom kot tolnač, je izjavil, da je Antichi govoril s nekimi drugim častnikom in sicer s stotnikom Coleman, ki kateremu ga je poslal poročnik Brand in kateremu je obtoženec v ponedeljek ponovil ponudbo. Častnika pa sta medtem obvestila posbni preiskovalni oddelek na preiskuje o pravih namelih delovanju Antichia. Na vprašanje zagovornikov je Polacco priznal, da je bilo obnašanje Antichia ob tej prilici popolnoma istrežno in odprto. Druga priča, poročnik Brand, je izjavil, da je skupno blago veljalo približno 700.000 lir in da mu je bilo za nagrado ponudeno blaga in denarja v vrednosti 124.000 lir. Stotnik Cole je izjavil, da ga je Antichi vprašal, naj mu posodi dva ali tri velike prevozne avtomobile za prevoz vina iz San Severa ter da se je zato takoj obrnil na posebni preiskovalni oddelek. Nato je sporočil Antichia, da ne potrebuje vina temveč 150.000 lir. Končno so se dogovorili, da bo Antichi dal 50.000 lir šoferjema naslednji dan v ulici Forcella 35. Pri teh besedah je odvetnik Morgera vprašal pričo: «Zakaj ste

Reševanje tovora s potopljenega ladje

Blago namenjeno Jugoslaviji

Dopisniku VZN so včeraj dali podrobosti o delu, ki so ga v ponedeljek začeli s reševanjem tovora 1.200 tonske ladje, «William J. Palmer». Ladja, ki je bila last ustanove «UNRRA», se je potopila 4. avgusta v triaskem zalivu.

Potapljači so se pretekli teden spustili v morje ter so prinesli na površje nekatere kose obale in volne, ki so bile na krovu ladje ter so namenjene Jugoslaviji. Kosi, ki so jih izvele iz potopljenega ladje, so bili v najboljšem stanju, kljub temu, da so bili še 60 dni pod vodo. Ustanova «UNRRA» je zato odredila, da se takoj začne s reševanjem tovora.

Jugoslovanski potapljači iz Dalmacije upravljajo reševalno delo pod vodstvom mornariških inženirjev ustanove «UNRRA». Tako, ki dvignejo bale bombaz, jih nalagajo na jugoslovanske čolne ter pripeljejo v Izolo, malo ribiško vas južno od Trsta na področju jugoslovanske zasedbe. Tu izroča ustanova «UNRRA» blago, ki ga potem s avtomobili odpeljejo na Sušak in Reko.

Ladja «William J. Palmer» je odplula v prvih dneh julija iz Brooklina (New York). Na krovu je imela poleg obale in surove volne še

Ribaldi Matteo, obtožen, da je od del strela iz samokrsa in zaradi nedovoljene posesti strelnega orožja. Prve obtožbe so ga opustili, dočim je bil zaradi nedovoljene posesti orožja obsojen na dve leti ječe.

Ker je višji častnik za civilne zadeve Zvezniške vojaške uprave sprejel prizivno prošnjo, ki jo je predložil branilec odv. Tiberini, je bila včeraj jutraj pred višjim vojaškim sodiščem v Trstu revizija razprave. Odv. Tiberini je sam opisal razne podrobnosti dogodka in zatrjeval, da se ni izpovedal obremenilnih prič nasprotovale. Ker je primer zelo dvomljiv, je predlagal oprostitve obtožbenca.

Predsednik major F. Aulisi, je oblašoval, da ni mogel zaslišati kaplarja Howarda, glavno obremenilno pričo, ker je bil premeščen v drug kraj. Predpostavil je, da je angleška vojaška policija zelo natančna, pa je vseeno priznal, da je obtožba v tem primeru dvomljiva ter je Ribaldia opustil in odredil njegovo takojšnjo izpustitev. Kot javni tožilec je nastopil poročnik Marshall A. Miller.

ERSKINE CALDWELL

SVET NA KOCKAH

Zenske so počivale, sence je počasi zahajalo. Simon pa je zapustil mostov in tiho krenil za hišo. «Kam je šel?» je vprašal Toma, Clay Horey. Gotovo se ne bova spridkala. Igrajva. Simon je privolil v glavo. Nato je pogledal Clayja ter dodal: «In ti kaj praviš k temu, Horey?» «Oh, jaz sem za to,» je odgovoril Clay. Simon je nadaljeval s premetavanjem svojih kock po pesku in ni se pobiral, da bi jo pogledal. «Ta igra mi ugaja» je spet dejal Tom.

Sedel je na tla nasproti Simona in opazoval kako so akakale male kocke v ozkem prostoru, katerega je osnažil Simon s roko. «Ko ni mogel več vztrajati je predlagal: «Igrajva malo skupaj. Ni bolj tega nadina za preganjanje časa».

Otvoritev šolskega leta

Važen sestanek slovenskih in italijanskih učiteljev in profesorjev za goriško okrožje pod predsedstvom polkovnika A. C. Bowmana

Včeraj je bili najavljeni sestanek slovenskih in italijanskih učiteljev osnovnih šol in profesorjev srednjih šol, katere so se udeležili tudi višji častnik za civilne zadeve polkovnik Alfred C. Bowman, poročnik Simon, vodja prosvetnega oddelka, predsednik okrožnega sveta odvetnik Hugues in višji šolski nadzornik prof. De Vetta.

Pozdrav šolskega nadzornika. Ko je pozdravil prisotne predstavnike oblasti, je višji šolski nadzornik prof. De Vetta govoril o glavnih vprašanjih, katere bo treba rešiti v bližnji bodočnosti v šolstvu. Posebno je poudaril težave, ki so v zvezi s šolskimi poslopji, o šolski opravi in učnih pripomočkih. Govoril je potem o organizaciji šol in o ustanovitvi slovenskih osnovnih in srednjih šol v okrožju. Podal je tudi izjavo o načinu sestave učnega osebja za te šole. Na koncu je osvetlil tudi duha, ki mora prevzeti šolo v novem demokratičnem času.

Govor poročnika Simoni. Poročnik Simoni, vodja prosvetnega oddelka ZVU, je posvetil zbranim šolskim naslednje besede: «Veseli me, ko vidim pred seboj zbrano tako veliko število italijanskih in slovenskih šolnikov, ki so odločili izvrševati svoje visoko poslanstvo pri vzgoji v šoli. Lahko vas zagotovim, da višji šolski nadzornik prof. De Vetta uživa naše zaupanje in bo prejel našo podporo pri delu, ki ga čaka.

Vrata šol se bodo odprla v nekaj dneh. Skušali smo usmeriti naše delo tako, da bi se lahko v prihodnjih dneh odprle šole v vsaki občini. Zavedal sem se, da so ovire mnogostopne; ne bom govoril o poslopjih in opremlitvi, povedal bi rad nekaj besed o šolskih knjigah. Upamo, da bomo v najkrajšem času razpolagali s knjigami; v vsakem primeru bo morala sposobnost učiteljev v prvem času premagati ovire, ki jih predstavlja pomanjkanje knjig.

Hočem opozoriti na druge čimbelje, ki so osnovne važnosti. Predvsem hočem opozoriti, da se morajo učitelji vzdržati, da bi šole pripejale na politično pozornost. Novi šolski načrti so bili izdelani z izključnim ciljem, ki je blaginja učencev. V njih je značaj in obseg zgodovine bodo dolocili iskusi šolnikov, ki se bili odkritostno posvečeni samo skrb za vzgojo otrok obnarodnosti. Učitelji bodo poučevali znanstvene resnice o človestvu v mirnem ozračju šole. Zato v šolah ni mogoče poučevati razburilive dogodke prav kar pretekle dobe. Izbiro snovi ne moremo prepustiti posameznemu učitelju, ker je izbira med dobrim in slabim zelo težka zadeva.

TISKOVNA KONFERENCA

Važna vprašanja goriške pokrajine

Pod predsedstvom majorja Shirka, višjega častnika za civilne zadeve v goriški pokrajini, je bila včeraj jutraj v Gorici tiskovna konferenca.

Razpravljali so o vprašanjih, ki so ostala zadnjič nerešena; prvo vprašanje je bilo, kako dati komisiji za čiščenje možnost, da so si jih pridobili na podlagi fiktivnih zaslug. O vprašanju se še razpravlja in je mogoče, da bo rešeno povoljno.

Glede dovoljenj za prehod vzhodnega in zahodnega področja, ki je pod nadzorstvom ZVU, področje dejstvo, da ne obstajajo nikakršne omejitve za prehod iz področja A na področje B, da pa je potrebno za prehod iz Julijske krajine v Jugoslavijo ne samo dovoljenje ZVU, temveč tudi od jugoslovanske vlade. Za potovanje iz ozemlja A v Italijo je potrebno samo dovoljenje zvezniških oblasti.

Na vprašanje o podelitvi premožja za industrije, ugotovljajo, da se že posla tozadevno prošnja. Povsem verjetno pa količina premožja ne bo zadostovala za vse potrebe. Oktobra so razdelili malim industrijskim podjetjem 490 ton premožja. Planirano so dodali 3000 ton premožja, ki pa se bo moral razdeliti med planirane v Trst in Pulj. Glede drv so doleteli, da bo vprašanje rešila posebna komisija.

O družinah internirancev, katerim so odvzeli podpore, je treba rešiti vprašanje o njih preskrbi, zavedajo se, da so bili številni izmed njihovih članov prisiljeni vstopiti v fašistične enice že pred 8. septembrom 1943. Odgovor na vprašanje: sodišče bo preadilo posamezne primere in biveše pojaviteljmo naj ugotovi, kdo se je prostovoljno pridružil in koga so prisilili a silo.

Glede vprašanja o številnih beguncih, ki se trenutno nahajajo na ozemlju goriške pokrajine z dovoljenjem za bivanje; pojasnjujejo, da se ni nikakršnih načrtov o njihovih zapadlih dovoljenjih ali glede vrnitve v domovino. Izdal pa bodo skoraj gotovo nova dovoljenja za bivanje vsem onim, ki bodo zanje zaprosili.

Na področju so dali do zdaj na razpolago 33 milijonov lir za podporo bivilim internirancem in potrebnim beguncem. Otvorili bodo znova zavod za gluhozorne. Poučevali bodo v njem slovenski in italijanski jezik, brez vsake prednosti. Natančnejše doleče bodo še objavljene.

Nadalje so razpravljali o vprašanju delavcev, ki nimajo rednega bivališča v področju; če so že odmenoj. Z menoj se igra samo z denarjem na mizi. Nič na besedo.

«Oh, je dejal Clay, in če bi kaj zastavili?» Simon ga je pogledal. «Kaj bi lahko zastavili?» Ne vem, je rekel Clay, nekaj kar vidim tu okrog sebe. «Zemljo vidim okoli sebe, je odgovoril Simon, če zemljo ne vem kaj početi. Na morem jo vtiakniti v šep, ko bom odšel.

Clay je iskal s pogledom na deono in na levo a ni našel nič takega, kar bi lahko staval. Medtem je gledal, premišljeval in iskal, je Simon nadaljeval z metanjem kock. Metal jih je, a ni počakal, da bi se za hip ustavile; takoj jih je pobral in spet mešal.

Ne da bi odtegnil pogled od njih, je dejal: «Morda imaš v hiši uro, ali kak drug zlat predmet?» «Oh da», je vzkliznil Clay. «Po za bi sem, Doma imam uro.» «Ne zadostuje ena sama uro, je dejal Simon in dodal: «Treba je, da imaš še kaj drugega na zalogi, če izgubiš slučajno večkrat.

«A jaz te ure ne smem izgubiti, je dejal Clay. «Zakaj», je vprašal Simon, «zakaj je ne smeš izgubiti?»

Delo bo težko; samo ljudje velike nepristranosti bodo mogli izvršiti to delo s absolutno potrebno objektivnostjo. Učitelji se mora to s čisto besedo obvezati, da ne bo prekorajili meje, ki so jih opravljeno postavili učni načrti. Nove učne načrte so pripravili izkušeni vzgojitelji iz raznih dežel; spora: zemeli so se, da se ne more preurediti revolucionarni poseg, ampak samo razvoj.

Zvezniška vojaška uprava je tukaj zato, da vas zaščiti do odločitve o pripadnosti teh krajev; medtem samo vedno pripravljeni, da vam pomagamo. Odražje v šoli bo odvisno od vzajemnega sodelovanja nas vseh, bo pa odvisno predvsem od vas, ki boste kot neposredni vzgojitelji v stalnem stiku s mladino tukajšnjega prebivalstva.

Prihodnji mesec bo v Trstu zborovanje vseh učiteljev za okrožja Trst, Gorica in Pulj. Na tem zborovanju bodo razpravljali o najvažnejših vprašanjih šole in upam, da bomo slišali mnega večine izmed vas. Končam svoje besede in vam želim vse najboljše pri prihodnjem šolskem letu.

Proslava odkritja Amerike

V petek 12. oktobra bodo v Gorici slovesno proslavili odkritje Amerike po Kristofu Kolumbu. Pobudo za proslavo je dal Narodno osvobodilni odbor. Program proslave je naslednji: ob 10. uri slovesna služba boja, ki jo bo daroval nadškof mons. Margotti v stolnici; ob 11. uri obisk Narodno osvobodilnega odbora pri goriškem guvernerju; ob 12. uri proslava Kristofa Kolumba v gledališču Verdi.

Kakor je bilo že javljeno, so začeli pri pokrajinskem pojedelskem inspektoratu razdeljevati nakazila za dvig petroleje poljedelcem za mesec oktober. Prizadete obveščamo, da dvignejo nakazila najkasneje do 17. t. m., sicer bodo dali nakazila drugim, ki niso napravili prošnje, pa petrolej ravno tako nujno potrebujejo.

Vojna sodišča Zvezniške vojaške uprave, je včeraj na razpravi obsojilo na 3000 lir kazni Franca Klince; zaradi nedovoljene posesti treh parov vojaških nogavic. Na sedem dni zaporu so obsojili Petra Sulgoja, ker so našli pri njem 1 kg masla in 1 kg margarine, last vojaške uprave.

RADIO

Cetrtek, 11. oktobra. 19 obvestila svojcem; 19.30 šunka ura (slav.); 19.50 Stritove melodije (slav.); 20. napoved časa; poročila v slovenščini; 20.15 poročila v italijanski; 20.30 pianist Carajan; 21 pesmi od včeraj in danes; 21.30 igra v italijanski; 23 napoved časa - vesti v italijanski; 23.10 vesti v slovenščini; 23.20 nočno zabavišče.

Glavni urednik: PRIMOŽ B. BRDNIK. Izdaja A. I. S.

Kdor oglašuje ta napreduje

...takoj jo spoznate!

rožno pasto
Dr. Knapp

da bi hotel zavzeti vodo predno je topla. «Prav imaš, pridigar», je dejal Tom, «ti poznaš pravo mero pri vsaki stvari.» «Evo je, svo je.» Razburjeno se je nasmehnil. «Sedaj bomo dolocili eno uri in nato bomo razdelili vrednost ne toliko igr.» «Kolik misliš, da je vredna ura?» Tom si jo je ogledoval. «Odkimali je z glavo in dejal: «Ne vem.» «Daj jo meni, da jo pogledam» je dejal Simon. «Ni preveč staras, je opomnil Clay, »sveti se kot da bi bila nova.» Simon je približal uro k ušesu, a ni nič slišal. «Kaj ji je, da ne gre naprej?» je vprašal. Močno jo je stresel in jo znova približal k ušesu. «Clay jo je pustil delf časa na marmorni plošči kuhinjske omar» je dejal Tom. «Kaj ne, Clay?» «Oh ne», je dejal Clay. Dene jo je vedno hranila v predalu za perilo. Brakati sem moral predno sem jo našel.» (Nadaljevanje prihodnjega)